

David Heinrich Köpken

**Programma, Qvod Disputationibus Theologicis, in Venerabilis Dn. D. Fechtii,
Selectionum, Ex Universa Theologia, Controversiarum Recentiorum Syllogen**

Rostochii: Typis Nicolai Schwiegerovii, MDCCX.

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1771751797>

Druck Freier Zugang

PROGRAMMA,
Quod
Disputationibus Theologicis,
in
VENERABILIS
DN. D. FECHTII,
SELECTIONUM, EX UNIVERSA THEOLOGIA,
CONTROVERSARUM RECENTIORUM
SYLLOGEN,

Nobilissimis Quibusdam Viris-Juvenibus

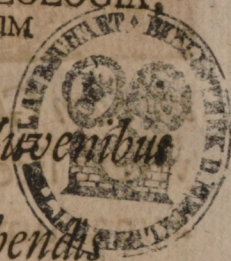
B. C. D.

In Auditorio Domestico Habendis

destinavit,

DAV. HENR. KOEPKENIUS,

Phil. & Th. D. & Prof. Duc. Publ. Ord.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI SCHWIEGEROVII, Ampliff. Sen. Typogr.
Anno MDCCX,

1710

Aestumatissimis Dominis
COMMILITONIBUS SUIS

Pacem Veram

precatur

DAV. HENR. KOEPKENIUS, D.

Ve laudabilis MARTIANI Imperatoris vox fuit, dum in pace vivere licet, non decere Imperatorem arma sumere (a), vel uti eam GOLZIUS allegat, quamdiu pacate vivere licet, non est Principi decorum, ut armaumat (b), adeo nemini potest displicere, ut eam potius suam esse velint, & velle debeant, verbis tamen pro diversa conditione & statu paululum mutatis, quotquot aliis sua non invident incrementa, & proprii etiam commodi vel obtinendi vel conservandi, iusta flagrant cupiditate. Igitur eandem sententiam sibi quoque accommodare studet, quisquis cordati Theologi nomen defen-

(a) Vid. MATTHIAE Theatr. Historicum in Vit. Martiani pag. m. 740.

(b) Vid. Ejus Icones Imperatorum ex priscis Numismatibus delineatas & illustratas p. 173.

defendere nititur. Ille sibi præ cæteris dictum putat: dum in pace vivere licet, arma non decet sumere. Meminit utique Theologus, Dominum & Servatorem nostrum, non nisi magna verborum gravitate, viros inprimis ecclesiasticos, per discipulos præsentés, qui doctrinam evangelicam per orbem erant disseminaturi, tum quidem repræsentatos, ad pacis studium, multa utilitate affluens, tacite evocasse, cum τὰς εἰρηνοτομοὺς, pacificos, ita DEO probari asserit, ut filii DEI vocandi sint (c). Tum quoque eandem forte sententiam, paulo acutius Dominum inculcare voluisse cogitat, quando in eadem oratione discipulos suos, ad hos enim ista præcipue & immediate referri, concinne ostendit D. HECT. GOTTFR. MASIUS (d), comparat cum sale, (e) si quidem illud idem est cum bitumine Sodomitico, cujus virtute res constringi ac conglutinari potuerunt, ut sic

A 2

ipsi

(c) Matth. c. V. v. 9. (d) Exercitat. Academ. de Sale Theolog. Sect. I. §. 3. (e) Matth. c. V. v. 13.

ipsi quoque dissensionibus & dissidiis non sint di-
vulsi, sed conglutinatis quasi animis & vo-
luntatibus consentiant; si, inquam, hic Ser-
vatoris sensus ex verbis alibi adhibitis effici
poterit (f), ubi conjunctim præcipit:
ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἀλᾶς, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις, h.e. Salem in-
ter vos tenete, & pacem quoque custodite (g).
Cum etiam omnibus Christianæ Ecclesiæ bene-
ficia percipientibus, ab instructissimo illo gen-
tium doctore id munus datum esse noverit,
ut pacem colant, verbis ita habentibus,
εἰρήνην διώκετε μετ' πάντων, pacem sectamini cum o-
mnibus (h); jubenti Apostolo tanto minus
ipse met obtemperare dubitat, quo majori se-
veritate præceptum istud sic prolatum, & ali-
bi (i) etiam repetitum esse observat; tum, quo
affluentiore suavisissimorum bonorum copi-
am ipsa pacis appellatione comprehendendi con-
stat, quam ideo, pia sane consuetudine, con-
gregatæ

(f) Quod non sine probabilitate colligi putat Celeberr. Dominus von
 der Hardt in Ephemerid. Phil. Discurs. XI. (g) Marc. IX. v. 50.
 (h) Epist. ad Hebr. Cap. XII. 14. (i) ad Roman. Cap. XII. 18.

gratæ in locis sacris auditorum concioni, sincere comprecati sunt primitivæ Ecclesiæ doctores, iterata sæpius voce: Εἰρήνη πᾶσιν. Εἰρήνη πᾶσι. Pax omnibus! Pax omnibus (k)! quo apertius & luculentius denique viri sacra tractantis imo profitentis vita omnibus est exemplum, ex quo suam cæteri omnes instituere condiscant. Quæ licet ita sint, non tamen propterea certamina & disceptationes quævis remotæ sunt, aut esse possunt. Quamdiu in hac miseriarum sentina quasi inclusi spiritum ducimus, nunquam illis fluctibus modo suffocaturis inulte succumbendum, quin potius, nocituris omnis generis adversitatibus, donec feliciter, superentur, strenue obnitendum est & obluctandum. Magnis vero inimicorum circumdamur agminibus, hostium plena sunt omnia,

A 3 qui

(k) Docente CHRYSOSTOMO Homil. III. in Epist. ad Coloss. pag. 107. ap. SVICER. in Theol. Eccles. Tom. I. p. 1032. Conf. Vener. D. JOH. ANDR. SCHMIDTUS, de Insignioribus Veterum Christian. Formul. §. 5. pag. 9. 10.

qui fortunam nostram petunt, nobisque exitium
 afferre intendunt. Præterquam ergo,
 quod circumstantis adversarii infernalis
 machinas fortiter disturbare & convellere
 deceat, mundi quoque, indefinenter laces-
 sentis, illecebræ vigili studio devinci debent;
 propriæ carnis, fragilis quidem, & brevi
 in cineres redigendæ, sed acriter pugnantis,
 ictus robustis sufficientibusque armis excipe-
 re oportet, eorum denique fraudes & ^{μεθοδείαν}
 prudenti sollicitudine sunt disjiciendæ, qui
 veritati nubeculas obducere, nosque sic à sa-
 lutari ejus agnitione abstrahere non dubi-
 tant. Istud illudve ad omnes spectat alterius
 vitæ gaudia desiderantes: sic enim, quo ^{πανολήϊαν}
 à Diabolo nobis destinatam effugiamus,
^{πανολήϊαν τῆ Θεῆς} sumere jubet (1) Apostolus, &
 contra mundi, propriæq; carnis insult, arma
 lucis ferre (m), idem vir sanctus graviter im-
 perat. Hoc vero in primis ad eos attinet, qui-
 bus

(1) ad Ephes. Cap. VI. v. 11. & 13. (m) ad Roman. XIII. v. 12,

bus docendi munia in Ecclesia contingere. Sup-
peditaverat nobis Numen Optimum delinea-
tionem sapientiæ suæ benevolentissime ex-
pressam, nempe verbum illud θεόπνευστον, magnis-
que hinc aliis perfectionibus illustre, ex quo
sufficientissimam omnium eorum, quæ ad
commodam viæ prosecutionem, metæque
propositæ consecutionem faciunt, hauriremus
notitiam: ad hanc regulam omnes recurre-
re oportebat, ad hanc normam universi de
rebus fidei conceptus vel efformandi erant,
vel eliminandi & dispellendi, sicut ipse DE-
us regulæ normæque auctoritatem per ESAI-
AM dudum contulit Scripturæ, ipso autore
quondam productæ, & ad nostram ætatem
feliciter propagatæ, לתורה ולתעורה אם לא יאמרו
b. e. ad legem & testi-
monium, si non loquentur juxta illud ver-
bū, in quo non est aurora (n). In qua Numi-
nis voluntate, cum omnibus recte sentienti-
bus

(n) Esa. Cap. VIII. v. 20.

bus, plane acquiescit laudatissimus Constantinopolitanae Ecclesiae Episcopus, CHRYSOSTOMUS, recte inquit: ἐν δεῖ παντὸς τῆς ψευδοῦς ἐνδεσφωμένης, καὶ δογματῶν ὀρθότητι, καὶ βίον εἰσόμεθα ἡγεβωμένην.
b. e. si perpetuo in scripturis versemur, & dogmatum rectitudinem, & vitam accuratam noverimus (o). Verum enim vero, melius multo quam plurimi sibi videntur consuluisse, cum suis ipsorum commentis, illa sacrorum directrice vel prorsus relictā, vel miserum in modum lacerata, corruptaque, innituntur, & quæ male inde extorserunt, veluti dubitatione omni carentia, communi- que consensu multo dignissima venerantur. Audiunt hi DEum loquentem, sed ita, ut interstrepentia corruptæ carnis figmenta, circumsonantesque fallaciæ voces simul exaudiant; vident oraculorum radios ipso sole ardentiores, verum oculis, repudiata Spiritus S. gratia, hebescentibus, & deformi odiosaque quadam, lippitudine suffusis: legunt
cæle-

(o) Homil. LIII. in Joh. p. 775.

*cœlestis illius veritatis semina, sed prius,
 quam legant, inficetis opinationibus fasci-
 nati. Nimirum ἐκ τῆς θεοπνεύσεως γραφῆς τὰς τῆς ἐκκλησίαν παλά-
 νης συλλέγουσιν ἀφορμαὶς, πρὸς δὲ τὸ ἅγιον πνεῦμα ὁρθῶς ἐπιτηδεύον-
 τας ἐκκλησίαν κακονοίας ὡς φασκεύοντες, seu, ex divinitus in-
 spirata scriptura occasiones erroris sui colli-
 gunt, ea, quæ per Spiritum Sanctum recte
 sunt dicta, pravis interpretationibus suis
 corrumpentes, ceu accurate observat CY-
 RILLUS ALEXANDR. (p). Atq; sic opi-
 niosissimi illi homines suis ἀλογίαις inhaerent,
 tanquā solidissimum inde solatium essent de-
 prompturi, tanta nonnunquā mentis obstina-
 tione, quantane mortis quidem pericula atq;
 comminationes longe gravissimas curat. Adeo
 à mendaciorū parente sese induci patiuntur!
 adeo suavissimam lucis usuram odio habent!
 ut nullibi rectius, quam in his falsitatibus
 conquiescere sibi videantur. Accedit, quod
 non sibi solis adversi sint, & suam ipsorum-
 met felicitatem pervertant, dum saluberri-*

B

ma

(p) In Epistol. quad. ad Johann. Antioch. ap. SPICER. l. c. pag. 127.

ma recte sentientium consilia, omnesque co-
alescentis pacis condiciones discutunt, & in-
terturbant; sed universæ etiam Ecclesiæ fa-
ces injiciant, nihil magis exoptantes, quam,
ut pari omnes in illius amplexu viventes ve-
cordia mactentur. Igitur, ut præfixum hunc
scopum tanto felicius assequantur, non sem-
per signis propalam collocatis depugnant, sed
sæpius etiam per insidias agunt, & occultos
casses expandunt, incautos facili opera irre-
tientes. Placet aliquando in propriis perso-
nis veteratorias artes exercere, & vel per
confictam veri speciem (q), vel splendida
verborum pigmenta, & affectatam (r) di-
ciendi gravitatem conciliare animos; ali-
quando etiam muliebres dolos in subsidium
vocare (s), quo inter dulcissimos amores,

cum

-
- (q) Exemplum præbent Pontificii, fictas revelationes multo numero in
subsidium vocantes, de quibus legi poterit Disput. D. BAIERI de
Propagatione fidei per revelationes fictas. (r) Idem confirmat.
GREGORIUS NYSSEN. & CYRILLUS Hierosolym. apud SVI-
CERUM l. c. p. 126. Conf. Disp. de Eloquentia Hæres. Obstetricæ Præf.
D. ZELTNERO. habit. (s) Eximium catalogum hujusmodi mu-
lierum,

cum sibi minime cavent, homines innocue decipiant. Profecto, si cum his frustratoribus pacem recte coli debere, vel etiam posse, existimaveris, ab ecclesiastica tranquillitatis conservatione, & propria felicitatis stabilitate quam longissime declinas. Prudenter admodum ISIDORUS PELUSIOTA, celebris Seculi, à nato Christo, quinti scriptor, eam tantum pacem veluti rem divinam commendat, quæ cum iustitia est conjuncta. Ast nequaquam divina, sed potius longe turpissima pax erit, quam cum iis habemus, qui à veritatis agnitione nos abducere, variisque erroribus, qui felicitate nobis destinata nos tantum non excludant, immergere laborant. Quæ enim quæso in tanta stupiditate, in tam nocivo silentio iustitia? quæ non potius summa iniquitas, summaque iniustitia, si implicatos malitiosorum hominum nexus

B 2

dissolvere,

lierum, quæ operas suas falsarum sententiarum autoribus & propagatoribus fideliter commodarunt, vide sis in Disputat. de Muliere Heterodoxa, Præsid. Maxime Rev. D. JOH. ANDR. SCHMIDTIO habit.

*dissolvere, & pericula tibi structa amoliri
 renuas? Non sane desunt argumenta, ex ipso
 naturali jure depromenda, quæ hanc provin-
 ciam, Viris Ecclesiæ commodis unice invigilan-
 tibus, commendant; quæ enim pro elenchō mo-
 rali à doctissimo Juvene GEORG. ADAMO
 SCHLEUSINGIO, è penu naturalis juris
 adducta sunt (t), rectissime etiam pro elenchi
 doctrinalis justitia adhiberi poterunt. An-
 non ipsum NUMEN SUPREMUM incuri-
 os hujusmodi vigiles, qui digredientium à
 regio tramite, aliosque, ut idem faciant,
 incitantium malitiam turpi silentio præ-
 tervebuntur, acriter objurgat? En verba
 severa objurgatione plenissima: צפּו עוּרִים
 הַכֹּהֲנִים כֻּלָּם לֹא יָדְעוּ כֻלָּם אֱלֹמִים וְ
 h.e. Specu-
 latores ejus cæci omnes, ipsi non agnove-
 runt, universi ipsi canes muti &c. (u). An-
 non FILIUS DEI Phariseorum fallacias, &
 præter*

(t) In Disput. de Usu & Abusu Elenchi. Eccles. Præsid. Excellent. Dn. D.
 SCHOEPPFERO Anno 1699. hic loci habit. Cap. II. num. 2. seqq.
 (u) Esa, Cap. LVI.

præter eas omnis generis corruptelas, ingente Judaica tum, receptas publicis disputationibus reprehendit, suoque hoc exemplo docuit, quam iniquum sit, quantumque detrimenti ecclesiæ afferre possit, si hominum in omni pravitate & in summa opinionum perversitate versantium motus reprehensionem effugiant, & necessaria objurgatione non reprimantur? Ecce PAULUS, sancta Servatoris vestigia premens, deceptores hujusmodi ἐλέγχει jubet & ἐπιστομίζει, refellere eisq; ora obturare (x). JOHANNES quoque, dilectissimus JESU apostolus, & divino Spiritus S. afflatu præclare instructus, unicuique spiritui fidem addicere expresse prohibet, & contrario vero Spiritus probare præcipit, utrum ex DEO sint (y): atque sic falsa docentes non tantum privatis admonitionibus & reprehensionibus aggrediendos, sed etiam publicis correptionibus retundendos esse do-

B 3

cet

(x) ad Tit. I. v. 9. & 11. (y) I. Johann. IV. 1.

cet. Sancta illorum mandata pariter & exempla, uti summa veneratione prosequerantur prisca Ecclesiae doctores: ita sui muneris esse reputabant, ut omni non modo contentione, sed etiam dimicatione elaborarent, quo surgentes forte adversarii, qui veritates caelestes oppugnarent, confunderentur, pessimasque suas declinationes agnoscere cogerentur. Id ipsum tacite innuit CHRYSOSTOMUS, cum ad Servatorem nostrum provocat, eumque prohibere quidem concedit, ne falsa docentes interficiamus ac trucidemus, minime tamen prohibere ullibi demonstrat, quo minus eis adversum eamus, ora eorum obstruamus, proterviamque impediamus (z): verbis vero clarissimis & sententiam graviter ferentibus suadet, imo hortatur AUGUSTINUS, quando à doctore Ecclesiae requirit, ut sit defensor fidei & debellator erroris, bona doceat, & mala doceat

(z) Homil. XLVI. in Matth. Cap. XIII. v. 29. p. 297.

doceat (aa). *Quibus vero significatis absit
tamen, ut injustum certaminum pruritus
sic comprobemus, atque, simulac minus emen-
data loquendi ratione ab homine, cæ-
teroquin probo & rectioribus monitis liben-
ter obtemperaturo, offendimur, vel levi alia
occasione arrepta potius, quam data nobis,
ad saga eamus atque arma induamus; quod
tamen non infrequenter accidisse observatū
est, ut vel ira, odioque, vel amore & cæco quo-
dam placendi & blandiendi aliis studio, vel fa-
stu & arrogantia, nataq; hinc pugnae cupidi-
tate, vel gravi ignorance & inani quo-
dam concepti periculi metu impulsī ad certa-
mina provolauerint, quam fontica aliqua
causa ad depugnandum inducti sint. Minus
necessariæ importunissimæque huiusmodi al-
tercationis exemplum, magno suo detrimento
to, recentior à nato Servatore Ecclesia statim
habuit in VICTORE Episcopo Romano, prouti
clare*

(aa) Libr. IV. de Doctr. Chr. Cap. 4.

clare satis significavit pientissimus priscae
 ætatis Theologus & Confessor IRENAE-
 US (bb). Et hujusmodi perditas ac pro-
 fligatas disceptationes, sua quoque ætate,
 Ecclesiam distrabere & dilacerare mole-
 stissime fert, Vir immortalis memoriæ &
 de hac Alma Varniaca longe meritissi-
 mus, D. DAV. CHYTRÆUS, quando
 Disputationibus & collationibus sententia-
 rum, amice candide & modeste institutis, pla-
 ne dissimiles esse dolet, plerasq; suorum tem-
 porum concertationes violentas & scripta,
 de præcipuis Doctrinæ Christianæ articulis
 controversa, seu potius prælia docentium
 cadmea, earumque turpitudinem, verbis u-
 sus GREGORII NAZIANZENI, exacte
 refert (cc). Nec sine acerbo animi sensu ac
 dolore pravitatis hujus meminit Venerabilis
 & Celeberrimus Ordinis Theologici in Aca-
 demia

(bb) In Judicio de Pace inter fideles ap. ROUS. in Mellib. Patr. pag. 122.

(cc) Vid. DAV. CHYTRÆI Orat. XXII. de Studio Theolog. exer-
 citiis veræ pietatis & virtutis potius, quam contentionibus & rixis
 disputationum colendo p. 480.

aemia hac nostra Senior , D. FECHTIUS, ita inqviens : dubitandum non est, in controversiarum studio excedi, dū nimirum controversiæ contendendi studio multiplicantur, quælibet opinionum differentiæ, si vel maxime in minutiis consistant, quasi magni momenti essent, exaggerantur, in eorum, quos sinistro affectu prosequimur, libros & scripta, si etiam optimo fine atq; intentione sint exarata, curiosissime inquirimus, omniaque verba seqviora & verborum dissensus in meras hæreses & errores trabales convertimus &c. (dd). Absit, inquam, ut sub hominum adeo temere & inconsulte pro doctrina belligerantium signis pugnam capeßamus, & inepta ejusmodi licentia, furiosaque vociferatione ecclesiæ quietem magis magisque violemus atque affligamus. E contrario veritas sententiæ initio propositæ hic nobis quam maxime ob oculos versabitur : quamdiu pacate
C *vivere*

(dd) Videantur Lectiones Publicæ MStæ de Ao. 1699. Cap. I. §. 8.

vivere licet, non decorum est Theologo,
ut arma sumat. *Licebit autem, imo oportebit potius, tum demum ad arma concurrere, quando pacate vivere non licet: tum demum belli incommoda potiora erunt, quando circa doctrinam à Scripturæ S. assertis plane alienam, & haud exiguum aliis scandalum præbentem, adversariorum durities nec amicis sermonibus, nec argumentis privatim vel alias communicatis cedere & moveri vult, ve etiam doctrinæ malignitas in vulgus nota jam sit, & ad omnes ita subito penetraverit, ut admonitio privatim præmittenda non amplius sufficiat (ee), sed ipsa necessitas contra adversarii insolentiam justis armis depugnare jubeat. Hac enim conditione utique* κρείσσων ἐπαινεῖσθαι πόλεμος εἰρήνης χαλεπάσης θεῷ.
b.e. melius est laudabile bellum, pace à Deo separante (ff), & non solū publica voce hostibus veritatis obviam eundum, sed etiam scri-
ptis

(ee) Exemplum Servatoris, Phariseos nulla correptione privata præmissa publice objurgantis, vide sis Matth. XXIII. 12. (ff) Verba sunt GREGOR. NAZIANZ. Orat. I, p. 34.

ptis in publicum evulgatis pravitas doctrine,
 quam invehere non dubitant, detegenda at-
 que eliminanda erit. Sicuti & hac intenti-
 one, utrumq; veluti magnopere necessarium,
 à piis prudentibusq; Jurisconsultis (gg) non
 minus, quam Theologis, passim recteq; fuit
 commendatum, ad tanto felicius abolen-
 da falsarum opinionum commenta, & ad eo
 diuturniorem tranquillitatem Ecclesiæ con-
 ciliandam. Ea enim omnium istorum cer-
 taminum pro doctrina fidei susceptorum finis
 esse debet constans & immotus. Non pax
 qværitur, ut bellum excitetur, sed bellum
 geritur, ut pax acquiratur, elegantissime ait
 AUGUSTINUS (hh), ubi de pace civili,
 cum Bonifacio, comite & militiam professo,
 agit, cujus tamen verba ad pacem ecclesiasti-
 cam non invenuste applicari poterunt. Ne
 vero id etiam prætereamus, multa hic opus
 est prudentia, multa circumspèctione. Quod
 C 2 si enim

(gg) Confer. Dissert. Præf. D. AUG. BENED. CARPZOV. de Coercit.
 Hæres. CAP. II. §. 3. & 17. habit. (hh) Vid. ejus Epistolæ à LUC.
 FRID. REINHARDO collectæ, num. CCV. p. 879.

*si enim in aliis bellis, quo feliciter, & cum
 successu sperato gerantur, & ad finem dedu-
 cantur, prudentia partes universim adeo ne-
 cessariae sunt, ut saepe plus consilio, quam ro-
 bustissimis armis Duces fortissimi profece-
 rint, uberius id demonstrante eruditissimo
 Dn. REINHARDO (ii): non minus ea-
 dem unicuique Theologo, contra veritatis ho-
 stes feliciter pugnatur, subsidia sua praestet,
 necessum est, ne bona causa inconsulta acti-
 one praepediatur, vel plane perdatur, ad-
 versarius vero de victoria quasi legitime ob-
 tenta gloriandi nascatur occasio. Ex iis o-
 mnibus, quae pro ingenti prudentiae utilitate,
 imprudentiaeque ecclesiasticae nocentissima
 ratione perspicienda, peculiari tractatu (kk)
 persecutus est NICOLAUS VEDELIUS,
 allatisque ibi tum argumentis, tum exem-
 plis, quibus plura alia adhuc addi possent,
 satis*

(ii) In Theatr. Prudent. elegant. Lib. V. Cap. XVI. pag. 1661. (kk) De
 Prudentia Veteris Ecclesiae, prudenter tamen & curate legendo.

satis, ut ego quidem judico, intelligi potest, omnes istos, qui pro divina dogmatum veritate in varias dimicationes, & contentiosorum hominum impetus sese objicere non recusant, præterquam, quod viribus & eruditione polleant, novarum perniciosarumque opinionum autores compescendi, prudentiæ adnunculis necessario debere esse instructos. Hanc vero cum per otium nemo sortiatur, nec primo statim conamine quisquam sibi acquirat, recte agunt, qui sacræ Theologiæ studiis juventutem in Academiis imbuunt, & qui ex illa ad varias provincias in Ecclesia obeundas sese præparant, cum non solum de exquisita armorum argumentorumque copia, quibus adversarii retundi & convelli queant, sed etiam de prudentiæ securo admodum præsidio sibi mature prospiciant. Et nisi fallor hic peculiaris esse solet scopus, certe non alius esse debet συζητήσεων &

Disputationum, quæ in Academiis bene ordinatis, vel publice, vel privatim institui consueverunt, quæ, si ulla alia exercitia, imprimis sane efficiunt, ut non tantum doctrina ad debitam soliditatem evalescat, sed etiam prudentia Theologica sensim proveniat, & salutaribus augeat incrementis. Quod, si chartæ spatium permitteret, fide dignissimorum Theologorum, veluti jam tum laudati CHYTRÆI (ll), LUCAE BACMEISTERI, (mm), aliorumq; plurium testimoniis facile posset comprobari. Verum illis ne quidem indigere mihi videor, cum Vobiscum agendi jam mihi sit locus, Aestumatissimi DNI. Commilitones! qui promptitudine vestra & amore, quo ad exercitia ista ferimini, abunde significatis, quam insignem eorum usum, tum ad eruditionem theologicam comparandam stabiliendamque, tum ad prudentiam conciliandam

(lll) l. c. in primis p. 479. (mm). In Disput. quæ excutitur *ἑρμηνεία*. illud, An liceat in scholis Christianorum de rebus Theologicis Disputationes instituere? §. XLIII, sq.

ciliandam, cognitum habeatis atque perspe-
ctum. Optionem vobis nuper detuleram in
materiam colloquiorum, vel Summe Rev. D.
FECHTII Recentiorum Controversiarum
Syllogen, vel etiam Vener. D. SCHMIDII
Conspectum controversiarum, quæ inter nos
& Pontificios intercedunt, non ita pridem
luci publicæ datum, eligendi. Placuit ob
materiæ varietatem FECHTIANA SYLLOGE,
non solum in hac, sed aliis etiam Academiis,
iteratis examinibus frequentissime repetita.
Agite nunc ordineq; quem sors vestro fecit
arbitrio, ut post

Dn. PETRUM PETERSENIUM, Husum- Holsatum,

Dn. JOACHIMUM GOSKENIUM, Grabovia-Meklenb.

Dn. JOACHIMUM WILDIIUM, Rostochiensẽ,

Dn. POLYCARPUM LYSERUM, Hanoveranum,

Dn. ANTONIUM CHRISTIANUM TOFFTMANNUM,

Haderslebia-Holsatum,

Dn. VALENTINUM BERNHARDUM SCHROEDERUM,

Rostochiensẽ,

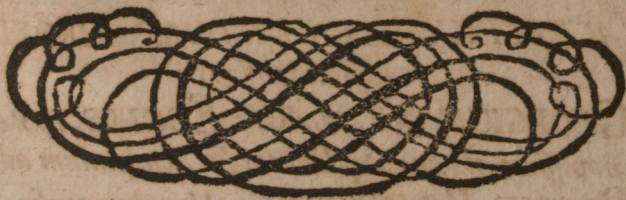
Dn. GEORGIUM NICOLAUM EGGERS, Lunæburgens.
is, qui novissime in hanc atq; Urbem & Academiam advenit,

Dn. PETRUS BRUNKOVIIUS, Harrburgensıs,

dispu-

disputantis fungatur officio, bis singulis hebdomadibus, horis antemerid. IXna & Xma, suscipiendas partes dextre obite, & pietate, eruditione, prudentiaque ad voluptatem usque certare nunquam desistite, quo divinam non modo gratiam vobis conservare, sed etiam patronorum voluntates, ad procuranda vite vestrae commoda, magis magisque convertere, alios vero Commilitones vestros, qui forte vos audire, amicisque nostris disceptationibus interesse voluerint, ut paria DEO grata exercitia instituant, excitare possitis. Valete in Domino!

Prævio Max. Rev. Facult. Theol. benevolentissimo Consensu, dabam Rostochii in Museo, Ao. M.D.C.C.X. d. XIImo Novembris, qui Academia huic est Natalis.

minime cavent, homines innocue
Profecto, si cum his frustratori-
recte coli debere, vel etiam posse,
ris, ab ecclesiastica tranquillitatis
ne, & propriae felicitatis stabili-
longissime declinas. Prudenter
SIDORUS PELUSIOTA, cele-
à nato Christo, quinti scriptor, e-
pacem veluti rem divinam com-
væ cum iustitia est conjuncta.
vam divina, sed potius longe tur-
erit, quam cum iis habemus, qui
gnitione nos abducere, variisque
qui felicitate nobis destinata nos
excludant, immergere labo-
re enim quæso in tanta stupiditate,
vo silentio iustitia? quæ non po-
iniquitas, summaque iniustitia,
s malitiosorum hominum nexus
B 2 dissolvere,

operas suas falsarum sententiarum autoribus & pro-
fideliter commodarunt, vide sis in Disputat. de Muli-
xa, Præsid. Maxime Rev. D. JOH. ANDR. SCHMI-